

รูปแบบการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบ
ประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี*
PARTICIPATORY POLITICAL CULTURE PROMOTION MODEL IN
DEMOCRACY OF PEOPLE IN NONTHABURI PROVINCE

กำพล ศรีโท, วชิรินทร์ ชาญศิลป์, สุรพล สุษะพรหม

Kampol Sritho, Vacharin Chansilp, Suraphon Suyaprom

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: S.kampol2509@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี และเพื่อนำเสนอรูปแบบการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี โดยประยุกต์หลักทฤษฎี 7 เป็นรูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์ การวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน โดยคำนวณจากสูตรของทาร์ยามาเน่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพทั่วไปของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี พบว่า กระบวนการกล่อมเกลางานการเมือง มี 5 ด้าน คือ ด้านสถาบันสื่อมวลชน ด้านสถาบันการศึกษาหรือโรงเรียน ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านสถาบันทางการเมือง ด้านสถาบันครอบครัว และหลักทฤษฎี 7 มี 6 ด้าน คือ ด้านรักสันติภาพ ขัดเกลาคิดใจอยู่เสมอ ด้านพร้อมเพรียงกันประชุม ด้านปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ ด้านตั้งใจ

* Received August 23, 2023; Revised September 11, 2023; Accepted September 15, 2023

สนับสนุนคนดีและปกป้องคนดี ส่งเสริมคนดี ด้านไม่ลุแก่อำนาจความอยากความเห็นแก่ตัว ด้านเคารพนับถือผู้ใหญ่ มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 และ 3. นำเสนอรูปแบบส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี โดยประยุกต์หลักอปริหานิยธรรม 7 ประกอบด้วย ด้านพร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม ด้านปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ ด้านเคารพนับถือผู้ใหญ่ ด้านไม่ลุแก่อำนาจความอยากเห็นแก่ตัว ด้านรักสันติภาพขัดเกลาจิตใจอยู่เสมอ และด้านตั้งใจสนับสนุนคนดี ปกป้องคนดี ส่งเสริมคนดี

คำสำคัญ: รูปแบบการส่งเสริม; วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม; ระบอบประชาธิปไตย

Abstract

This research article aims to study the general state of participatory political culture in democracy of the people of Nonthaburi Province. To study factors affecting participatory political culture in democracy of the people of Nonthaburi Province. And to present a model to promote political culture with participation in the democratic system of the people of Nonthaburi Province. By applying the seven principles of Aparihani Dharma as a research model with integrated methods Qualitative research uses interviews. Quantitative research uses questionnaires. Collected data from a sample of 400 people, calculated from Taro Yamane's formula. Data were analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis.

The research results found that 1. The general state of democratic participatory political culture of the people in Nonthaburi Province. The overall picture is at a moderate level. 2. Factors affecting participatory political culture in the democratic regime of the people of Nonthaburi Province, it was found that there were 5 aspects of the political refinement process, namely media institutions; Educational institutions or schools Group of friend's Political institutions Family institution and the principles of Aparihaniyadhamma 7 have 6 aspects: love of peace Always refine your mind.

Side in unison meeting Compliance Intentionally supporting good people and protecting good people, promoting good people. Respect for adults Statistically significant at the 0.01 level and 3. Present a model to promote participatory political culture in the democratic system of the people of Nonthaburi Province by applying the principles of the Aparihani Dhamma 7 consisting of side in unison meeting in unison adjourned the meeting Compliance respect for adults The side is not against the power of selfish desires. The love of peace always refines the mind. and intent on supporting good people, protecting good people, promoting good people.

Keywords: Promotion Model; Participatory Political Culture; Democracy

บทนำ

เหตุการณ์ที่สำคัญมากกับประวัติศาสตร์การเมืองไทย คือการปฏิวัตินำโดย คณะราษฎรเพื่อทำการเปลี่ยนแปลงการปกครองในวันที่ 24 มิถุนายน 2475 เป็นต้นมา ถือเป็นปฐมฤกษ์ในการปกครองประเทศจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชเป็นระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศเข้ามามีบทบาทในการกำหนดทิศทางของประเทศตนเองทั้งทางตรงและ ทางอ้อม เพื่อสอดคล้องกับหลักการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยที่อำนาจอธิปไตย อันเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ โดยประชาชนจะใช้อำนาจออกกฎหมายผ่าน รัฐสภา ใช้อำนาจบริหารผ่านรัฐบาล และใช้อำนาจตุลาการผ่านทางศาล (ทินพันธุ์ นาคะตะ , 2543) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 อันเป็นกฎหมายที่ประชาชน ส่วนใหญ่ของประเทศขนานนามว่า “รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน” โดยมีสาระสำคัญ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการเมืองไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้ประชาชน ตระหนักถึงบทบาททางการเมืองของตนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อการ แก้ไขปัญหาและสร้างสรรค์ประโยชน์แก่สังคมตน (จักษ์ พันธ์ชูเพชร, 2549) รวมถึงเน้นการ กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วัฒนธรรมทางการเมืองจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสำนึกทางการเมือง (Political Consciousness) และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง (Political Change) วัฒนธรรมทางการเมืองมีอิทธิพลต่อสถาบันทางการเมือง ซึ่งเห็นได้จากปัญหา การพัฒนาการเมืองในประเทศที่กำลังพัฒนาทั่วไป พบว่า แม้นำเอารูปแบบการเมืองการ

ปกครองแบบประชาธิปไตยมาใช้แล้วก็ตามแต่ในความเป็นจริงกลับปรากฏว่าเป็นประชาธิปไตยเพียงรูปแบบ ส่วนเนื้อหายังห่างไกลกับประชาธิปไตยที่แท้จริงอยู่มาก เพราะวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนนั่นเองทั้งนี้ถ้าประชาชนในระบอบการเมืองนั้นมีวัฒนธรรมที่โน้มเอียงไปในทางที่ไม่สอดคล้องกับหลักการหรืออุดมการณ์ประชาธิปไตยแล้ว ก็ยากต่อการสร้างความเป็นสถาบันให้แก่ระบบการเมืองในระบอบประชาธิปไตยได้ ดังนั้น วัฒนธรรมทางการเมืองจึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาทางการเมือง (อุดมพิริยะสิงห์, 2529) จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 การมีส่วนร่วมของประชาชน จึงถือเป็นหน้าที่หลักของรัฐในการส่งเสริมให้ประชาชน และชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งการตัดสินใจทางการเมือง ที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน (มาตรา 78) ดังนี้ รัฐธรรมนูญจึงได้กำหนดให้ภาครัฐต้องรายงานหรือให้ความรู้แก่ประชาชนในการกระทำต่าง ๆ ที่หลากหลายประเภท (พนารัตน์ มาศมงคล, 2566)

ประชาธิปไตยของไทยนับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมานั้นประสบความล้มเหลว เนื่องจากผู้นำทางการเมืองเน้นการพัฒนาประชาธิปไตยไป ที่การพัฒนาสถาบันทางการเมืองแต่เพียงอย่างเดียว แต่ละเลยการพัฒนาารูปแบบด้าน วัฒนธรรมทางการเมืองอันเป็นแบบแผนความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมทางการเมืองของคนในสังคม จึงอาจกล่าวได้ว่า การเมืองแบบประชาธิปไตยของไทยสนใจเพียงรูปแบบหรือโครงสร้างมากกว่าส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระ หรือจิตวิญญาณประชาธิปไตยที่แท้จริงการเมืองการปกครองจะดำรงอยู่ได้จะต้องอาศัยวัฒนธรรมทางการเมืองอันเป็นพื้นฐานที่เอื้ออำนวยต่อระบอบการเมืองการปกครองนั้น หากจะพัฒนาระบอบการเมืองแบบมีส่วนร่วมจะต้องมีการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมควบคู่กันไปด้วย (พรอมรินทร์ พรหมเกิด, 2557) ผู้วิจัยได้ศึกษาหาข้อมูลและรับทราบถึงบริบทโดยทั่วไปของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี สาเหตุมากจากความรู้สึกลังเลสงสัยว่าจะเลือกใครจึงไม่ให้ความสนใจและไม่มีเวลาที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองเพราะเห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองไม่สามารถเป็นหลักประกันว่าจะทำให้ระบบการเมืองตอบสนองต่อตนเองปัญหาเหล่านี้จึงเป็นเหตุผลนำไปสู่การวิจัย ผู้วิจัยมีความสนใจในการทำวิจัย การศึกษารูปแบบการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี โดยประยุกต์หลักการบริหารนิยธรรม 7

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการวิจัย แบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรในการวิจัย คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป มีภูมิลำเนาในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 1,288,637 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้มาจากการใช้สูตรของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) กลุ่มตัวอย่าง 400 คน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่วิจัย คือ

1. กลุ่มนักวิชาการพระพุทธศาสนา 3 รูปหรือคน
2. กลุ่มนักวิชาการทางรัฐศาสตร์ 6 คน
3. กลุ่มนักการเมืองและผู้บริหารท้องถิ่น 5 คน
4. กลุ่มผู้นำชุมชน 4 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ประเด็นและข้อคำถามครอบคลุมเนื้อหาสำคัญที่ต้องการตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้

แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของความเชื่อมั่นแบบสอบถาม (Try-Out) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.976

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random sampling) ผู้วิจัยดำเนินการแจกจ่ายด้วยตนเองกับกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดนนทบุรี ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 400 ชุด คิดเป็น 100 %

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้กำหนดคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 18 รูปหรือคน ด้วยการสัมภาษณ์ตามประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย 2. การสนทนากลุ่ม

(Focus Group Discussion) ซึ่งเกิดจากการสนทนาโดยมีประเด็นที่เจาะจงเกี่ยวกับเรื่องที่วิจัยกับผู้ทรงคุณวุฒิ 8 รูปหรือคน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ 1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้สถิติอัตราส่วนร้อยละค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) 2. สถิติเชิงอนุมาน (Quantitative Statistics) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้านการทดสอบการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis : MRA) X1 และ X2 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบบรรยายและพรรณนาความ ประกอบด้วย 1. รวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง 2. จัดลำดับข้อมูล 3. จากการสัมภาษณ์ 4. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็น 5. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย

1. สภาพทั่วไปของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของสภาพทั่วไปของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตย ของประชาชนจังหวัดนนทบุรี		ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ด้านมีอุดมการณ์	2.86	.56	ปานกลาง
2.	ด้านพัฒนาความรู้และความสามารถของตน	2.84	.52	ปานกลาง
3.	ด้านเห็นแก่ประเทศชาติหรือมีความรักชาติ	2.82	.50	ปานกลาง
4.	ด้านความมีเหตุผล	2.82	.50	ปานกลาง
5.	ด้านไม่ลืมเรื่องสิทธิและหน้าที่	2.76	.46	ปานกลาง
6.	ด้านทำดีเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	2.76	.47	ปานกลาง
7.	ด้านรู้จักมีส่วนร่วมทางการเมือง	2.74	.49	ปานกลาง
8.	ด้านตกลงกันอย่างสันติวิธี	2.73	.50	ปานกลาง
9.	ด้านเคารพตน เคารพท่าน	2.67	.53	ปานกลาง
10.	ด้านความอดกลั้นในความแตกต่าง	2.64	.55	ปานกลาง
ภาพรวม		2.76	.30	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่าข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดนนทบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.76$, S.D. = .30) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบผลการศึกษาคือด้านมีอุดมการณ์ ($\bar{X} = 2.86$, S.D. = .56) รองลงมา คือ ด้านพัฒนาความรู้และความสามารถของตน ($\bar{X} = 2.84$, S.D. = .52) ด้านเห็นแก่ประเทศชาติหรือมีความรักชาติ ($\bar{X} = 2.82$, S.D. = .50) ด้านความมีเหตุผล ($\bar{X} = 2.82$, S.D. = .50) ด้านไม่ลืมหืมเรื่องสิทธิและหน้าที่ ($\bar{X} = 2.76$, S.D. = .46) ด้านทำดีเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ($\bar{X} = 2.76$, S.D. = .47) ด้านรู้จักมีส่วนร่วมทางการเมือง ($\bar{X} = 2.74$, S.D. = .49) ด้านตกลงกันอย่างสันติวิธี ($\bar{X} = 2.73$, S.D. = .50) ด้านเคารพตน เคารพท่าน ($\bar{X} = 2.67$, S.D. = .53) ด้านความอดกลั้นในความแตกต่าง ($\bar{X} = 2.64$, S.D. = .55) อยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise

ตารางที่ 2 กระบวนการกล่อมเกลາทางการเมืองที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดนนทบุรี

ตัวแปรกระบวนการกล่อมเกลาทางการเมือง	B	Std.Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.31	.07		18.78**	.00
ด้านสถาบันสื่อมวลชน (REFI 4)	.14	.02	.27	7.08**	.00
ด้านสถาบันการศึกษาหรือโรงเรียน (REFI 3)	.13	.02	.25	6.03**	.00
ด้านกลุ่มเพื่อน (REFI 2)	.13	.02	.24	6.10**	.00
ด้านสถาบันทางการเมือง (REFI 5)	.12	.02	.20	5.79**	.00
ด้านสถาบันครอบครัว (REFI 1)	.07	.02	.13	3.50**	.01

Multiple R = .76e R Square = .58 Adjusted R Square = .57 Std. Error = .20

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่ากระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี มี 5 ด้าน มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 พบว่าส่งผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ .76 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R Square) เท่ากับ .58 สัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ

.57 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการตัดสินใจ (Std. Error) เท่ากับ .20 แสดงว่ากระบวนการกล่อมเกลாதางการเมืองสามารถร่วมกันทำนาย การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี ได้ร้อยละ 57.5 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สถาบันสื่อมวลชน สามารถทำนายการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี ได้ร้อยละ 26.8 สถาบันการศึกษาหรือโรงเรียนสามารถทำนาย ได้ร้อยละ 24.8 กลุ่มเพื่อนสามารถทำนาย ได้ร้อยละ 23.9 สถาบันทางการเมืองสามารถทำนาย ได้ร้อยละ 20.4 และสถาบันครอบครัวสามารถทำนาย ได้ร้อยละ 13.0 ตามลำดับ หลักอปริหานิยธรรม 7 ที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise

ตารางที่ 3 หลักอปริหานิยธรรม 7 ที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดนนทบุรี

ตัวแปรหลักอปริหานิยธรรม 7	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.09	.10		11.26**	.00
ด้านรักสันติภาพ ชัดเกลาคใจอยู่เสมอ (DHAM 6)	.12	.02	.22	5.28**	.00
ด้านพร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม โดยเคารพเสียงข้างมาก (DHAM 2)	.11	.02	.20	4.85**	.00
ด้านปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ (DHAM 3)	.10	.02	.18	4.21**	.00
ด้านตั้งใจสนับสนุนคนดีและปกป้องคนดี ส่งเสริมคนดี (DHAM 7)	.10	0.2	.17	4.12**	.00
ด้านไม่ผูกอำนาจความอยากความเห็นแก่ตัว (DHAM 5)	.10	0.2	.16	3.73**	.00
ด้านเคารพนับถือผู้ใหญ่ (DHAM 4)	.08	0.2	.14	3.20**	.01

Multiple R = .63f R Square = .44 Adjusted R Square = .43 Std. Error = .23 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่าหลักอปริหานิยธรรม 7 ที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี มี 6 ด้าน มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ .63 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R Square) เท่ากับ .44 สัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ .43 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการตัดสินใจ (Std. Error) เท่ากับ .23 แสดงว่าหลักอปริหานิยธรรม 7 สามารถร่วมกันทำนาย

การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดนนทบุรี ได้ร้อยละ 44.0 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า รักสันติภาพ ชัดเจน จิตใจอยู่เสมอ สามารถทำนายการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี ได้ร้อยละ 21.7 พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุมโดยเคารพเสียงข้างมาก สามารถทำนาย ได้ร้อยละ 19.9 ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับ สามารถทำนาย ได้ร้อยละ 17.7 ไม่ลู่แก่อำนาจความอยากความเห็นแก่ตัว สามารถทำนาย ได้ร้อยละ 15.7 ตั้งใจสนับสนุนคนดี ปกป้องคนดี ส่งเสริมคนดี สามารถทำนาย ได้ร้อยละ 17.4 และเคารพนับถือผู้ใหญ่ สามารถทำนาย ได้ร้อยละ 13.6 ตามลำดับ

3. รูปแบบการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี โดยประยุกต์หลักอภิธานิธรรม 7

ด้านพร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม ในหลักธรรมข้อนี้เมื่อนำมาประยุกต์ใช้แล้วจะพบว่าการพร้อมเพรียง ความเป็นระเบียบเรียบร้อย การตรงต่อเวลาของผู้ที่เข้าร่วมประชุม ซึ่งถือได้ว่าเป็นความสามัคคีในหมู่คณะ บ่งบอกถึงความเจริญทางวัฒนธรรมในการทำงานอย่างมีระบบ จะส่งผลต่อการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในที่ประชุมได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลักธรรมในข้อนี้จึงเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนที่ดั่งามและพึงปฏิบัติจนเกิดเป็นรูปแบบ

ด้านปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับ ในหลักธรรมข้อนี้เมื่อนำมาประยุกต์ใช้แล้วจะพบว่าการเคารพกติกา กฎเกณฑ์ทางสังคมและการเคารพต่อกฎหมาย ย่อมเป็นการส่งผลให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย สงบสุข ไม่ควรสร้างกฎระเบียบหรือกฎหมายที่ไม่จำเป็น หลักธรรมในข้อนี้จึงเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนที่ดั่งามและพึงปฏิบัติจนเกิดเป็นรูปแบบ

ด้านเคารพนับถือผู้ใหญ่ ในหลักธรรมข้อนี้เมื่อนำมาประยุกต์ใช้แล้วจะพบว่าการเคารพผู้ใหญ่หรือผู้ที่อาวุโสกว่า ซึ่งเป็นการให้เกียรติและเกิดวัฒนธรรมที่ดั่งาม เมื่อมีการปฏิบัติแล้ว ไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใด จะเกิดความอบอุ่น เกิดความเมตตาปรารถนาดีที่มีต่อกัน สร้างภาพลักษณ์ให้เกิดสวยงามทางวัฒนธรรมต่อผู้พบเห็น การเคารพนับถือผู้ใหญ่ เมื่อปฏิบัติได้อย่างนี้เป็นประสมเสมอแล้ว จะเกิดเป็นวัฒนธรรมที่ดั่งามให้บุคคลอื่นได้ทำตามต่อไป หลักธรรมในข้อนี้จึงเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนที่ดั่งามและพึงปฏิบัติจนเกิดเป็นรูปแบบ

ด้านไม่ลู่แก่อำนาจความอยากเห็นแก่ตัว ในหลักธรรมข้อนี้เมื่อนำมาประยุกต์ใช้แล้วจะพบว่า ผู้นำกับการเป็นแบบอย่างที่ดี ถ้าผู้นำหรือผู้ที่มีอำนาจเป็นแบบอย่างที่ดีแล้วย่อมเป็นบรรทัดฐานที่ดีให้คนรุ่นต่อไปได้ปฏิบัติ ดังนั้นผู้นำจะต้องไม่เห็นแก่ตัว มีความเสียสละ ไม่ใช้อำนาจไปข่มเหงรังแกผู้อื่นที่มีความอ่อนแอกว่าให้ได้รับความกระทบกระเทือนทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจนการให้ความคุ้มครองและปกป้องเพื่อเป็นหลักในการให้สังคมอยู่ร่วมกันได้ หลักธรรมในข้อนี้จึงเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนที่ดiligentและพึงปฏิบัติจนเกิดเป็นรูปแบบ

ด้านรักสันติภาพขัดเกลาคิดใจอยู่เสมอ ในหลักธรรมข้อนี้เมื่อนำมาประยุกต์ใช้แล้วจะพบว่า การรักความสงบหรือการใช้แนวทางสันติจะต้องขึ้นอยู่กับการรู้จักขัดเกลาคิดใจให้รักความสงบ รู้จักประนีประนอม มีคุณธรรมและจริยธรรม อยู่ในใจของตนเป็นที่ตั้งเคารพสิทธิของผู้อื่นและให้เกียรติผู้อื่นอยู่เสมอ ความสงบสุขจะเกิดขึ้นได้ ถ้าทุกคนไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกันหลักธรรมในข้อนี้จึงเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนที่ดiligentและพึงปฏิบัติจนเกิดเป็นรูปแบบ

ด้านตั้งใจสนับสนุนคนดี ปกป้องคนดี ส่งเสริมคนดี ในหลักธรรมข้อนี้เมื่อนำมาประยุกต์ใช้แล้วจะพบว่า การสนับสนุนคนดีมีความรู้ความสามารถ ให้ได้เข้ามาทำหน้าที่เพื่อส่วนรวม ให้เกิดความเจริญรุ่งเรือง ประชาชนทุกคนจะต้องตระหนักร่วมกันในการสนับสนุน และมีความรับผิดชอบในการคัดเลือกบุคคลเข้าไปทำหน้าที่เพื่อส่วนรวมแทนตนเองนั้นเป็นสิ่งสำคัญโดยยึดหลักคุณธรรม ตลอดจนปกป้องคนดีไม่ให้โดนรังแกจากผู้ที่ไม่หวังดีระหว่างปฏิบัติหน้าที่ หลักธรรมในข้อนี้จึงเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนที่ดiligentและพึงปฏิบัติจนเกิดเป็นรูปแบบ

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการวิจัยรูปแบบการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี 10 ด้าน คือ 1. ด้านความมีเหตุผล 2. ด้านเคารพตน เคารพท่าน 3. ด้านความอดกลั้นในความแตกต่าง 4. ด้านตกลงกันอย่างสันติวิธี 5. ด้านรู้จักมีส่วนร่วมทางการเมือง 6. ด้านไม่ลืมนึกถึงสิทธิและหน้าที่ 7. ด้านทำดีเพื่อประโยชน์ส่วนรวม 8. ด้านมีอุดมการณ์ 9. ด้านเห็นแก่ประเทศชาติหรือมีความรักชาติ

และ 10. ด้านพัฒนาความรู้และความสามารถของตน ผลการวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง แต่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมีอุดมการณ์ ประชาชนความมุ่งมั่น ความมีอุดมการณ์ และความทุ่มเท ย่อมเป็นหัวใจสำคัญของการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคง จะต้องอยู่บนหลักความซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม มีความศรัทธาในการปกครองระบอบประชาธิปไตย และมุ่งมั่นที่จะร่วมพัฒนาระบอบประชาธิปไตยของไทยให้เจริญก้าวหน้า แสดงให้เห็นว่าด้านมีอุดมการณ์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นอย่างมาก รวมถึง ด้านพัฒนาความรู้และความสามารถของตน การแสวงหาความรู้และพัฒนาศักยภาพของตน เพื่อให้รู้เท่าทันต่อความเปลี่ยนแปลง และพัฒนาของสังคมในปัจจุบัน สามารถนำความรู้ที่ได้มาจากการฝึกฝนนั้น มาช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ การพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพและมีขีดความสามารถที่สูงขึ้นนั้นจะทำให้เกิดความมั่นใจที่จะกระทำในสิ่งต่าง ๆ ที่คิดว่าดีและถูกต้องที่จะพัฒนาชุมชนและชาติบ้านเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ บุคคลที่ได้รับการฝึกฝน และพัฒนาตนเองนั้นการกระทำสิ่งใด ๆ ย่อมเกิดประสิทธิภาพมากกว่าบุคคลที่ไม่ได้รับการพัฒนา ด้านความอดทนอดกลั้นในความแตกต่าง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงสภาวะทางอารมณ์ของประชาชนที่จะต้องนำมาปรับปรุงให้ดีขึ้น คือความอดทนอดกลั้นและการยอมรับความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่าง เปิดใจยอมรับในความแตกต่างทั้งกายภาพและพฤติกรรมความรู้สึกรู้สึกนึกคิดทางการเมืองของบุคคลอื่น เมื่อมีความคิดเห็นหรือแสดงออกทางการเมืองที่แตกต่างจากตนสิ่งที่สำคัญ คือ การตั้งสติและใช้สติปัญญาพิจารณาถึงเหตุผลด้วยความอดทนและอดกลั้น ไม่แสดงออกในทางวาจาที่ไม่สุภาพ ไม่แสดงออกถึงความโกรธเคืองที่มีผู้ให้ความคิดเห็นขัดแย้งตน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนาภรณ์ โง้วเจริญ และวัชรินทร์ ชาญศิลป์ (2560) เรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี อยู่ในระดับสูงโดยกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดในประเด็นการยึดถือเสียงข้างมากเป็นหลัก แต่ก็ต้องคำนึงถึงเสียงข้างน้อยด้วย ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยน้อยที่สุดกับประเด็นท่านคิดว่าท่านมีส่วนร่วมในทางการเมืองอย่างไรหรือ

2. กระบวนการกล่อมเกลางานทางการเมือง พบว่า กระบวนการกล่อมเกลางานทางการเมือง ส่งผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี มี 5 ด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่ากระบวนการกล่อมเกลางานทางการเมืองสามารถทำนายการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี ได้ร้อยละ

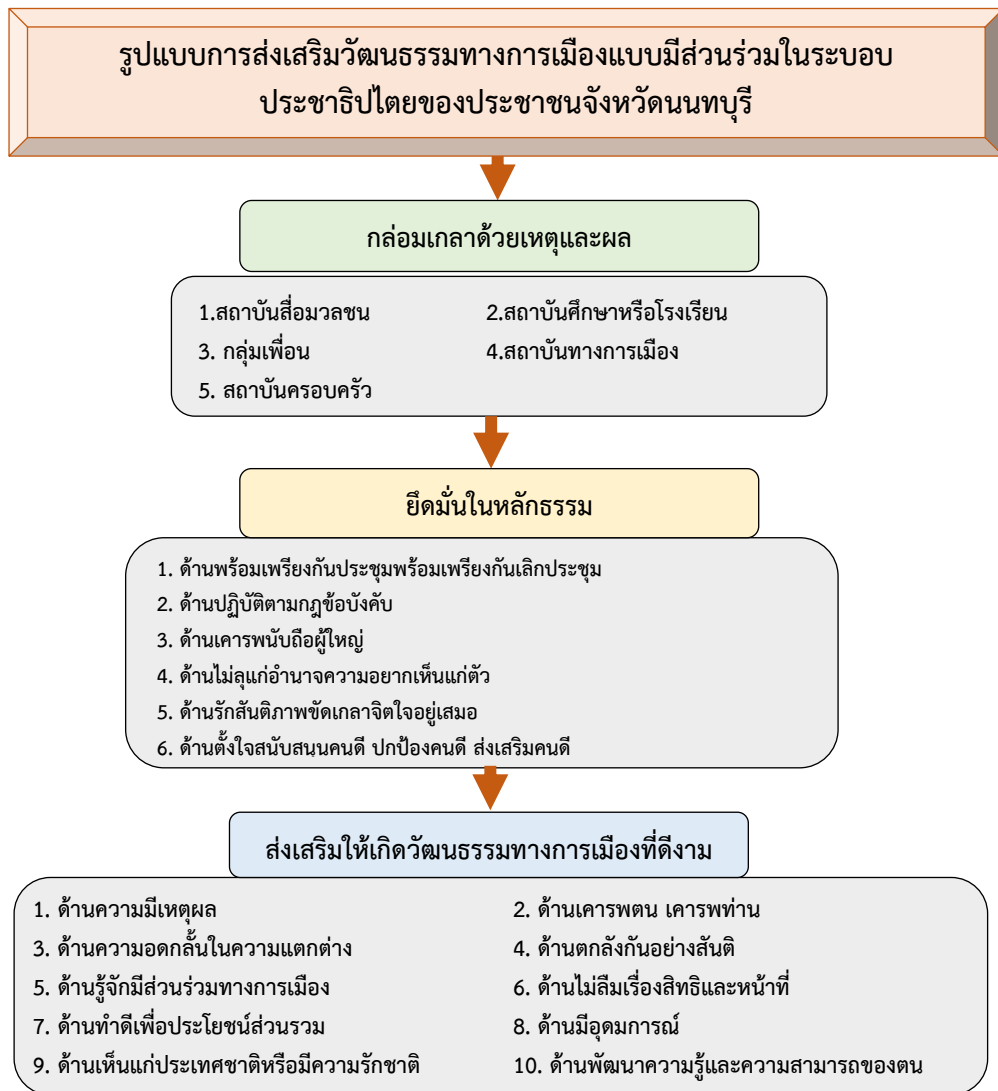

ละ 57.5 แสดงให้เห็นว่ากระบวนการกล่อมเกลາทางการเมืองโดยผ่าน สถาบันครอบครัว กลุ่มเพื่อน สถาบันศึกษาหรือโรงเรียน สถาบันสื่อมวลชน และสถาบันทางการเมือง มีส่วนในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรสวรรค์ สุตะคัน (2558) เรื่อง การกล่อมเกลາทางการเมืองและวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการกล่อมเกลາทางการเมืองอยู่ในระดับมากที่สุด วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด และการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ส่วนผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า การกล่อมเกลาทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

3. หลักอุปทานิยธรรม 7 พบว่า หลักอุปทานิยธรรม 7 ส่งผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี 6 ด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่าหลักอุปทานิยธรรม 7 สามารถทำนายการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี ได้ร้อยละ 44.0 แสดงให้เห็นว่าหลักอุปทานิยธรรม 7 มีส่วนในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาชัยทัต ชันธสิกรรม (2556) เรื่อง ความสัมพันธ์ของหลักกติกอุปทานิยธรรม 7 กับการบริหารวัดในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร พบว่า 1. หลักกติกอุปทานิยธรรม 7 กับการบริหารวัดในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีการนำมาใช้อยู่ในระดับมาก และการบริหารวัดในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีความสำเร็จอยู่ในระดับมาก 2. ปัจจัยด้านตั้งใจว่าเพื่อนภิกษุสามเณรซึ่งเป็นผู้มีศีลยังไม่มาสู่อาวาสขอให้มาที่มาแล้ว ขอให้อยู่เป็นสุขด้านการไม่ล่ออำนาจ ด้านไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติไว้ (อันขัดต่อหลักการเดิม) และด้านหมั่นประชุมกันเนื่องนิยต์มีความสัมพันธ์การบริหารวัดในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร 3. ปัญหาและอุปสรรคพบว่าพระสงฆ์บางรูปไม่เห็นความสำคัญในการประชุมพระสังฆาธิการ ส่วนใหญ่มีภาระหน้าที่หลายด้านมีความเคารพตามลำดับอาวุโส แต่จะให้ความสำคัญกับคำสอนน้อย

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 แผนภาพองค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย (โดยผู้วิจัย)

จากภาพที่ 1 จากการที่ผู้วิจัยได้สร้างแผนภาพที่แสดงองค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ซึ่งสามารถขยายความเพิ่มเติมได้ดังนี้

1. กลุ่มเกลียดด้วยเหตุและผล ซึ่งสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานหนึ่งที่สำคัญของการหล่อหลอมกลุ่มเกลียดสร้างจิตสำนึกทางการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองให้สมาชิกในครอบครัว และเปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างเสมอภาคตลอดจนกลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มที่มีสถานะเท่าเทียมกัน มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน ซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ตลอดจนให้คำแนะนำในการเชื่อมโยงกับกลุ่มต่าง ๆ ทางการเมือง อีกทั้งสถาบันการศึกษาช่วยปลูกฝังค่านิยมความเชื่ออุดมการณ์ทางการเมืองผ่านการเรียนรู้ ซึ่งในปัจจุบันสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อการกลุ่มเกลียดทางการเมืองได้เป็นอย่างดี ปัจจุบันสื่อมวลชนถือว่าเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์สถานการณ์ด้านปรากฏการณ์ทางการเมือง ช่วยทำให้ประชาชนเกิดความนิยมเยี่ยงทางการเมืองได้เป็นอย่างดี สถาบันการเมืองมีหน้าที่ช่วยส่งเสริมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองทั้งทางตรงและทางอ้อม

2. ยึดมั่นในหลักธรรม โดยใช้หลักพุทธธรรม มาประยุกต์ใช้และมีความยึดมั่นในหลักธรรมนำการเมือง มีความพร้อมเพียงกันร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาตลอดจนปฏิบัติตามกฎข้อบังคับและร่วมกันรักษาไว้ซึ่งกฎระเบียบและกฎหมายของบ้านเมือง ตลอดจนการเคารพนับถือผู้ใหญ่ต้องทำด้วยความนอบน้อม ไม่ลุแก่อำนาจความอยากเห็นแก่ตัว ผู้นำหรือผู้ที่มีความแข็งแกร่งกว่าจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่เห็นแก่ตัว ให้ความคุ้มครอง และปกป้องผู้ที่อ่อนแอกว่าให้ได้รับความปลอดภัย มีความรักสันติภาพขัดเกลากิจใจอยู่เสมอ มีจริยธรรมและคุณธรรมประจำใจฝึกจิตใจให้มีความสงบ รู้จักประนีประนอม สิ่งที่สำคัญต้องตั้งใจสนับสนุนคนดี ปกป้องคนดี ส่งเสริมคนดี

3. ส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดีงาม ด้วยกระบวนการกลุ่มเกลียดและประยุกต์หลักพุทธธรรมจนเกิดเป็นรูปแบบการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน คือ ความมีเหตุผล การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมืองนั้นต้องอยู่บนพื้นฐานของความมีเหตุ และผลตลอดจนการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนและสังคมด้วยความพร้อมเพียงมีการใช้เหตุผลต่าง ๆ และหาข้อสรุปด้วยความรอบคอบโดยมีพื้นฐานข้อเท็จจริงมารองรับ มีความเคารพในความเป็นมนุษย์โดยไม่แบ่งชนชั้นวรรณะ ทุกคนมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเท่าเทียมกันไม่ดูถูกดูแคลนกัน เคารพในความสามารถซึ่งกันและกัน ยอมรับความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่าง มีความเมตตาเอื้ออาทรต่อกัน เจรจาหาทางออกร่วมกันอย่างมีเหตุผล รู้จักมีส่วนร่วมทางการเมืองซึ่งเป็นแนวทางหลัก และมีส่วนสำคัญที่ประชาชนทุกคนพึงปฏิบัติ ไม่ลืมเรื่อง

สิทธิและหน้าที่ของตนเอง มีความตระหนักต่อสิทธิและหน้าที่ของตนที่พึงมีตามกฎหมาย
รองรับ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน กระทำความดีโดยไม่หวังผลตอบแทน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ภาครัฐควรมีการกำหนดนโยบายการส่งเสริมให้ประชาชน ให้มีทัศนคติ ความเชื่อทางการเมือง อุดมทางการเมืองทางการเมือง และการปลูกฝังค่านิยมทางการเมืองให้ประชาชนเกิดพฤติกรรมทางการเมืองที่ดี
2. ภาครัฐควรให้ความสำคัญและส่งเสริมให้กับสถาบันต่าง ๆ ที่เป็นขบวนการกลุ่มกลางทาง ทัศนคติ ความเชื่อ อุดมคติ และอุดมทางการเมืองทางการเมืองให้แก่ประชาชน ซึ่งก่อให้เกิดพฤติกรรมทางการเมืองที่ดี
3. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติควรมีนโยบายในการเผยแพร่หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมทางการเมืองในทุกมิติอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ประชาชนควรร่วมรณรงค์ให้คนในสังคมตระหนักถึงปัญหา และร่วมกันแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในสังคม
2. ประชาชนควรมีความศรัทธาในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
3. ประชาชนควรออกมาปกป้องรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ให้คงอยู่กับสังคมไทย
4. ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็น และปรึกษาหารือทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดอื่น ๆ ให้ครอบคลุมทั่วประเทศ
2. ควรศึกษาอิทธิพลและแรงกดดันต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง เนื่องจากการมีส่วนร่วมทางการเมืองยังมีบริบทแวดล้อมอื่น ๆ ที่ส่งผลมีอิทธิพลทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นน้อยแตกต่างกันไป

3. ควรศึกษาวิจัยโดยเป็นการวิจัยที่ใช้หลักธรรมด้านอื่น ๆ หรือขบวนการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนใหม่ ๆ เพื่อก่อให้เกิดการวิจัยที่หลากหลายมากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการวิจัยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จักษ์ พันธ์ชูเพชร. (2549). *การเมืองการปกครองไทย*. กรุงเทพฯ: พินซ์กรุ๊ป.
- ทินพันธ์ นาคะตะ. (2543). *การเมืองการบริหาร : ภาระของชาติ*. กรุงเทพฯ: สหยาบล้อก และการพิมพ์.
- ธนาภรณ์ ไ้วเจริญ และวัชรินทร์ ชาญศิลป์. (2560). วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี. *วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 4(1), 133-147.
- พนารัตน์ มาศมดาด. (2560). *การมีส่วนร่วมของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*. สืบค้น 31 กรกฎาคม 2566, จาก http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=การมีส่วนร่วมของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย_พุทธศักราช_2560.
- พรสวรรค์ สุตะคาน. (2558). การกล่อมเกลางานการเมืองและวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยการ จัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น*, 12(2), 45-60.
- พรอมรินทร์ พรหมเกิด. (2557). วัฒนธรรมทางการเมืองกับการพัฒนาประชาธิปไตยในเขตชนบทอีสาน : กรณีศึกษาประชาชนในเขตหมู่บ้านคำบงและหมู่บ้านสะอาด อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น. *วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 31(3), 64-95.
- พระมหาชัยทัต ชันธสิกรรม. (2556.) ความสัมพันธ์ของหลักกติกุอุปหรณิยธรรม 7 กับการบริหารวัดในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร. *วารสารเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ และงานวิจัย*, 21(5), 53-63.
- อุดม พิริยะสิงห์. (2529). *การเมืองเบื้องต้น*. มหาสารคาม: ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม